

ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԿՈՂՄԻՑ

Հայ բանահավաքները, մեծ եռանդ ու ջանք գործադրելով, ժամանակի ընթացքում գրի են առել Հայաստանի տարբեր գավառների հեֆիաթները, որոնց մի մասը տպագրվել է ազգագրական ժողովածուներում ու հանդեսներում, իսկ մի խոշոր մասն էլ մնացել է անտիպ, ձեռագիր վիճակում: Անցյալում տպագրված նյութերը իրենց սահմանափակ տիրածի և մասսայական օգտագործման պատճառով վաղուց սպառվել և դարձել են հազվագյուտ օրինակներ, իսկ ձեռագիր նյութերը ցրված են տարբեր արխիվներում: Այսպիսով, մինչև օրս հրապարակի վրա չունենա հայկական բազմադարյան բանահյուսության ամենասիրված ու տարածված ժանրերից մեկի՝ հեֆիաթների փչ թե շատ ամբողջական հրատարակություն:

Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի Մ. Աբեղյանի անվան Գրականության ինստիտուտը ձեռնարկել է հայ ժողովրդական հեֆիաթների բազմահատոր հրատարակությանը, որն ընդգրկում է ինչպես տպագիր, այնպես էլ անտիպ նյութեր և նպատակ ունի ամբողջական ու անաղարտ հրապարակ հանել մեր ժողովրդի բանավոր ստեղծագործության հեֆիաթի ժանրի հարուստ ու արժեքավոր ժառանգությունը:

Մանրթանալով ուսական ժողովրդական բանահյուսության ժողովածուների նյութերին Վ. Ի. Լենինը ժամանակին ճշել է, որ այդ նյութերը շատ պիտանի ու կարևոր են մեր օրերում ժողովրդական հոգեբանությունն ուսումնասիրելու համար: Դրանց հիման

վրա,— ասել է Վ. Ի. Լենինը,— կարելի է գրել հրաշալի ուսումնասիրություն ժողովրդական ձգտումների և սպասելիքների մասին:

Հեփաթների մեջ արտացոլված են աշխատավոր ժողովրդի կյանքը, կենցաղը ու ապրելակերպը, անարդարությունն ու շարությունը ոչնչացնելու և խաղաղ ու ներդաշնակ կյանք հաստատելու նրա ազնիվ ձգտումը: Սյուժետային բազմակողմանի գծերով, վառ երևակայությամբ ու ինֆնատիպ արվեստով հեփաթները հասարակական-նաեաշողական և գեղարվեստական խոշոր արժեք են ներկայացնում:

Հայկական ժողովրդական հեփաթների ներկա հրատարակությունը անցյալի մեր կուլտուրայի այդ լավագույն ժառանգության արժեքավորումն ու գնահատումն է:

Ներկա հրատարակությունը խթան կհանդիսանա հայկական հեփաթների բազմակողմանի ուսումնասիրության համար, ինչպես նաև հարուստ նյութ կընձեռի ազգագրության, պատմության, լեզվաբանության և մի շարք բնագավառների հետազոտողներին:

Հայ ժողովրդական հեփաթների ներկա գիտական հրատարակությունն իրագործվում է ակադեմիկոս Հովսեփ Սրբելու ընդհանուր խմբագրությամբ:

**Մ. Սրբելյանի անվան
Գրականության ինստիտուտ**